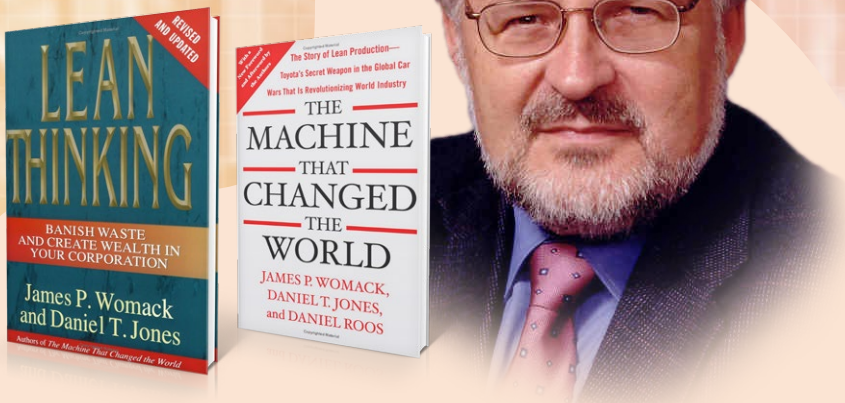
LEAN FORUM NORGES ÅRSKONFERANSE

INNOVASJON OG OMSTILLING

10.–11. november 2015 på Quality Hotel Expo Fornebu

"THE HISTORY AND MODELS OF LEAN TRANSFORMATION"

Møt Daniel Jones, medforfatter av bøkene "Lean Thinking" og "The Machine that Changed the World" - som begge var med på å definere Lean og dermed initiere en verdensomspennende bevegelse og en like aktuell trend.

LEAN FORUM NORGE

Samarbeidspartnere:

Forskningsrådet

Innovasjon Norge

NHO

Norsk Industri

KS

LO

VELKOMMEN TIL KONFERANSEN

INNOVASJON OG OMSTILLING

Et Norge fra særstilling til omstilling

Norge har gjennom mange år vært i en særstilling i forhold til de fleste andre land i verden. Særstillingen er i hovedsak blitt til ved at man gjennom omfattende privat - offentlig samarbeid har utviklet et innovativt næringsliv, som har bidratt med nye løsninger for å utnytte naturressurser som vannkraft og olje og gass. Reisen det norske samfunnet har vært igjennom de siste 40 årene har dermed ført til mange omstillinger, men den omstillingen det norske samfunnet står foran nå blir annerledes og sannsynligvis mer lik de innovasjonsprosesser og omstillinger som andre høykostland gjennomfører. Vi vil i mindre grad kunne selge råvarer dyrt og kjøpe ferdigvarer billig. Privat næringsliv og offentlig tjenesteyting vil i større grad bli preget av å sette kundenes/borgernes behov i fokus, utnytte hele organisasjonens kompetanse og legge økende vekt på effektive verdiskapingsprosesser. Erfaring fra de mest konkurranseutsatte sektorene i Norge viser at dette ofte er vanskelig å få til, men alt tyder på at de som lykkes i stor grad baserer seg på en grunnleggende filosofi, sentrale prinsipper og systematiske arbeidsmetoder som vi betegner som "Lean på norsk". Et slikt systematisk arbeid både for de små og store forbedringene skaper en kombinasjon av økt medarbeidertilfredshet, økt innovasjonsevne, økt produktivitet og dermed økt omstillingsevne.

Gjennom kåringen av Årets Leanvirksomhet og Årets Leanprosjekt ønsker vi å løfte fram gode eksempler på slik systematisk forbedringsarbeid.

Vi håper at årskonferansen vil bidra til å gi nytt innhold i ordene "Innovasjon og omstilling", da vi er overbevist om at "Lean på norsk" vil være et sentralt element i de fleste bransjer når Norge går fra særstilling til omstilling.

På vår hjemmeside leanforumnorge.no vil du kunne lese mer om programmet og det enkelte foredrag.

Vi ønsker deg velkommen til årets konferanse.

Hilsen Styret og programkomiteen

Programkomite:

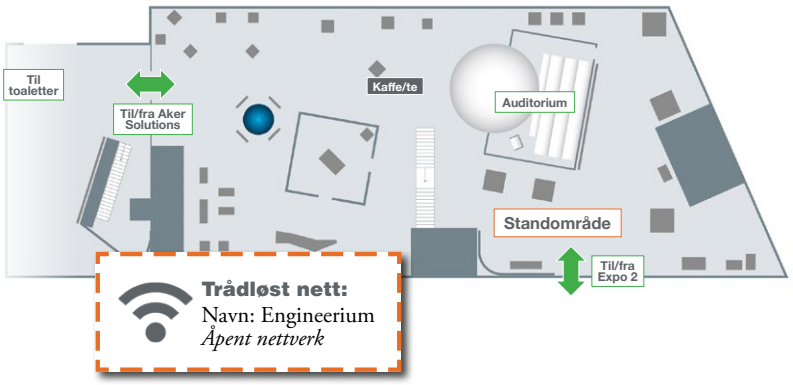
I ÅR VIL DU FINNE STANDS BÅDE I ENGINEERIUM OG I KONFERANSEOMRÅDET.

Mer detaljerte kart finner du på side 18 og 19.

Konferanseområdet

Engineerium

Stem på Årets norske Leanprosjekt!

Årets norske Leanprosjekt vil for tredje år på rad deles ut under tirsdagens festmiddag. Denne prisen har som formål å skape motivasjon og entusiasme for Lean ved å løfte frem gode eksempler på forbedringsprosjekter uavhengig av hvor langt hele virksomheten har kommet på sin leanreise. Prosjekter fra flere bransjer konkurrerer om årets pris, og presenterer seg ved hjelp av plakater som er utstilt i konferanseområdet (merket rødt på kartet) .

Alle konferansedeltakerne får mulighet til å stemme på sin favoritt, og det prosjektet som mottar flest stemmer vil bli hedret under festmiddagen.

HVORDAN STEMME

Avstemming skjer via SMS. Hvert prosjekt får tildelt sitt eget nummer. Hver deltaker har kun mulighet til å avgi **én** stemme

Konferanseprogram

08.30–09.30 Registrering/kaffe

09.30–09.40 **Velkommen**

09.40–11.00 **Fra særstilling til omstilling** PLENUMS-FOREDRAG

Paneledebatt og innlegg med Næringsminister Monica Mæland, Hans Christian Gabrielsen (LO), Knut Sunde (Norsk Industri), Simen Vier Simensen (Produktivitetskommisjonen), Mona Skaret (Innovasjon Norge) og Lars Jacob Hiim (Nærings- og fiskeridepartementet)

11.00–11.30 Pause

11.30–16.00 **Studieturer/bedriftsbesøk**

VALG 1 **KLP (Banken og Skade)**
VALG 2 **Ringnes - Gjelleråsen**
VALG 3 **Oslo kommune, Renovasjonsetaten**

11.30–13.00 **Workshop/foredrag på hotellet**

VALG 1 **Lean i kommuner**
- Lunner og Gran kommune
- Roskilde kommune
- NAV Drammen, Bærum og Vestre Toten kommune

VALG 2 **Hexagon Ragasco - Norges smarteste industribedrift 2015**

Hvordan AstraZeneca jobber med Lean i et innovativt miljø og deres Leanreise

VALG 3 **Lean innen olje og gass**
- Aker Solutions
- Statoil Sture & Kollsnes

VALG 4 **Lean Helse**
- Sykehuset Østfold
- Sykehuset Vestfold

VALG 5 **Kunst- og designhøgskolen i Bergen: Lean i et byggeprosjekt**
- Statsbygg, Snøhetta, Veidekke, Atkins og Fylkesnes

DAG 1

Tirsdag
10. nov. 2015

13.00–14.30 Lunsj

14.30–16.00 **Workshop/foredrag på hotellet**

VALG 1 **Staten tar tak i tidstyvene**
- Paul Chaffey (KMD), UDI, UNE og PU

VALG 2 **"Kongsberg Way - hvordan involvere leverandørene i innovasjonsprosessen"**
- Kongsberg Maritime Subsea

Hvordan Volvo arbeider med sitt forbedringsarbeid for "Value Driven Maintenance"

VALG 3 **Lean innen olje og gass**
- Lundin Norway
- BP Norge

VALG 4 **Lean Helse - Hva kreves for å lykkes med Lean?**
- Dansk selskab for Patientsikkerhet
- Region Gävleborg
- Oslo Universitetssykehus

VALG 5 **ProduktivitetsSpranget i Norge – som en del av et nasjonalt tiltak for å bidra til forbedringsarbeid i mindre og mellomstore bedrifter**

16.00–16.30 Pause

16.30–18.00 **Finalistene til Årets norske Leanvirksomhet presenterer seg**

PLENUMS-FOREDRAG

19.00–20.00 **"Before dinner" i Engineerium**

PLASSBEGRENSNING - FORHÅNDSPÅMELDING

Aperitif, innlegg ved representant fra ledelsen i Aker Solutions og guidet omvisning

20.00–01.00 **Festmiddag m/utdeling av priser for Årets norske Leanvirksomhet og kåring av Årets norske Leanprosjekt**

Inspirasjonsforedrag av lege og professor Ingvard Wilhelmsen

Konferanseprogram

09.00–11.00 **Innovasjon og omstilling** PLENUMS-FOREDRAG

"The History and Models of Lean Transformation" v/Daniel Jones

"Bringing productivity, innovation and wellbeing together in the European workplace" v/Peter Totterdill

Om 2 nye forskningsprosjekter:

Lean Management in Manufacturing Industry SKILLS Future Industrial Worker in Skilled Practice

11.00–11.30 Pause

11.30–13.00 **Parallelle spor på hotellet**

VALG 1 **A3 – Reisen fra et ark til et system**
- Kongsberg Devotek, Kongsberg Automotive og Kongsberg Defence & Aerospace

VALG 2 **Bank/finans/forsikring**
- KLP Skadeforsikring
- SpareBank1 SR-Bank

VALG 3 **Foredrag fra tidligere Leanprisfinalister:**
- Fibo-Trespo
- Hydro Aluminium Karmøy Metallverk

VALG 5 **Medarbeiderdrevet innovasjon som konkurransefortrinn**
- LO og NHO

Hvordan få de ansatte med på Leanreisen
- Glamox

VALG 6 **Hvordan lykkes med en Lean-transformasjon?**
- Robert Kusén

13.00–13.45	Lunsj
13.45–15.30	**“Respekten för människan”** v/Robert Kusén PLENUMS-FOREDRAG **Kan næringslivet lære noe av idretten?** v/Åge Skinstad
15.30	Avslutning

Tirsdag kl. 09.40–11.00

Fra særstilling til omstilling

Innlegg og paneldebatt med:

Monica Mæland, Næringsminister i Nærings- og fiskeri-departementet.

Hans Christian Gabrielsen, 2. nestleder i Lands-organisasjonen (LO).

Simen Vier Simensen, medlem i Produktivitets-kommisjonen.

Knut Sunde, direktør og leder for Bransje og Industripolitisk avdeling i Norsk Industri.

Lars Jacob Hiim, Statssekretær i Nærings- og fiskeri-departementet.

Mona Skaret, direktør for klynger og vekstbedrifter i Innovasjon Norge

Tirsdag kl. 16.30–18.00

Finalistene til Årets norske Leanvirksomhet presenterer seg

Gilje Tre

Gilje Tre jobber med forbedringsarbeid for å kunne overleve i en meget konkurranseutsatt bransje. Deres visjon er: "Gilje skal være den beste produsenten i Norge av vinduer og ytterdører", og de vet at nøkkelen til suksess er å skape en organisasjon som kontinuerlig fornyer og forbedrer seg selv, med kunden i fokus.

Hydro Aluminium – Årdal Metallverk

Årdal Metallverk startet for alvor med Lean i 2007-/08 og startet implementeringen av Aluminium Metal Business System (AMBS). Dette systemet, sammen med Lean/Six Sigma, er deres filosofi og kontinerlige forbedringssystem. Dette er nå godt innarbeidet og forankret helt til toppledelsen i Hydro.

Ringnes - Gjelleråsen

Ringnes jobber med kontinuerlig forbedring av sikkerheten for sine medarbeidere, kvaliteten på sine produkter og tjenester samt servicen mot sine kunder. Dette til lavest mulig svinn og forbruk av ressurser, gjennom å engasjere sine medarbeidere til å kontinuerlig bekjempe sløseri og forbedre flyten mot kunde.

After dinner speaker

Sjef i eget liv. Hvordan kan vi best mulig takle all verdens press, stress og omstillinger

Ingvard Wilhelmsen er lege og professor med hypokondri som spesialfelt.

Foredrag i plenum DAG 2

Onsdag kl. 09.00–11.00

Innovasjon og omstilling

"The History and Models of Lean Transformation"

Daniel Jones er professor i produksjonsledelse og styreleder i Lean Enterprise Institute.

"Bringing productivity, innovation and wellbeing together in the European workplace"

Om medarbeiderdrevet innovasjon v/Peter Totterdill, Chief Executive, UK Work Organisation Network og Director, Workplace Innovation Limited

Om 2 nye forskningsprosjekter:

NTNU

Lean Management in Manufacuturing Industry

Monica Rolfsen, professor og leder for Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse ved NTNU.

SINTEF

SKILLS Future Industrial Worker in Skilled Practice

Johan E. Ravn, seniorforsker ved SINTEF Teknologi og samfunn.

Onsdag kl. 13.45–15.30

"Respekten för människan"

Robert Kusén er Vice President i SSAB og forfatter av boken "Respekten för människan". Respekten for mennesket er et verdisett som ligger til grunn for alt innen Lean. Med dagens lederskap ser man ofte ikke hvem menneskene egentlig er og hva de kan, bare hvem de er i det gjeldende systemet i virksomheten. Utfordringen er derfor å lære seg å se og møte mennesker ut fra deres egentlige og ofte skjulte kapasitet; det begynner altså med ledernes menneskesyn.

Kan næringslivet lære noe av idretten?

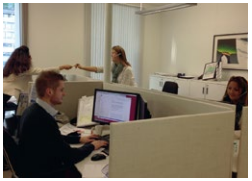
NHO

Åge Skinstad, direktør i NHO Innlandet, tidligere langrennsjef i Norges Skiforbund.

Studieturer Tirsdag kl. 11.30–16.00

VALG 1

KLP (Banken og Skade)

Besøket vil vise hvordan KLP jobber med forbedringsarbeid i KLP Banken og KLP Skadeforsikring, og hvordan LEAN-verktøy brukes på andre arenaer enn i mer tradisjonelle produksjonsbedrifter.

VALG 2

Ringnes på Gjelleråsen

Vi gjentar tidligere års suksess og besøker Carlsbergs ledende produksjonsanlegg.

Ringnes Gjelleråsen har jobbet aktivt med TPM/ Lean i en årrekke. Dette har ført dem helt i front i bryggeribransjen. Hovedvekt av studiebesøket vil bli lagt på hvordan Ringnes arbeider med Taktisk Implementeringsplan (TIP), verdistrømsanalyser og A3. Det vil også bli et besøk på en av tappelinjene. Hovedvekt her vil bli på operativ styring.

VALG 3

Oslo kommune, Renovasjonsetaten

Renovasjonsetaten (REN) er Oslo kommunes forvaltningsetat innen avfallshåndtering.

REN gjennomførte i 2013 og et Lean pilotprosjekt på Haraldrud gjenbruksstasjon. REN vil presentere prosjektet på Haraldrud gjenbruksstasjon og si litt om nye prosjekter som er igangsatt.

Workshop/foredrag

Tirsdag kl. 11.30–13.00

VALG 1

Lean i kommuner

LUNNER KOMMUNE

Kommunereform og felles utviklingsprosesser i Lunner og Gran kommune v/Tore Molstad Andresen og Bente Rudrud, hhv rådmann og kommunalsjef i Lunner kommune

---

ROSKILDE KOMMUNE

Hvordan Roskilde kommune har integrert Lean og innovasjon som verktøy for utvikling i kommunens tjenesteytende enheter v/Pia Berring, utviklingskonsulent

---

BÆRUM KOMMUNE

Samarbeid mellom kommuner og statlig virksomhet. Hvordan kan vi hjelpe hverandre? v/Karianne Fjeldstad, prosjektleder LEAN i Bærum kommune, Steinar Hansen, NAV-leder i Drammen og Kari Bjørnerud Børthus, leder i utviklingsenheten i Vestre Toten kommune

VESTRE TOTEN KOMMUNE

VALG 2

Hexagon Ragasco – Norges smarteste industribedrift 2015

HEXAGON RAGASCO

v/Skjalg Stavheim, administrerende direktør

Hvordan AstraZeneca jobber med Lean i et innovativt miljø og deres Leanreise

AstraZeneca

v/Bryan Egner, Drug Product Delivery Lead R&D Supply Chain *(Foredraget er på engelsk)*

VALG 3

Lean innen olje og gass

AkerSolutions

Lean i oljeservice v/Bengt Persson, Senior VP - Head of Quality and Performance, Aker Solutions

---

Statoil

Lean i olje- og gassbransjen – i en krevende tid v/Olav Bådsvik, VP Operations Statoil Sture & Kollsnes

VALG 4

Lean Helse

SYKEHUSET ØSTFOLD

Sykehuset Østfold – hvordan rutiner og organisering tilpasses de muligheter som åpner seg med nytt sykehusbygg og moderne teknologi og IKT-løsninger v/ Liv Marit Sundstøl, prosessdirektør og leanansvarlig

SYKEHUSET I VESTFOLD

Forbedringsarbeid i sykehus med spesielt fokus på sykehusinnleggelse som risikofaktor. Hvordan arbeide systematisk for å redusere risiko for den enkelte pasient? v/Siri Vedeld Hammer, kst. klinikksjef i Sykehuset Vestfold

VALG 5

Kunst- og designhøgskolen i Bergen: Lean i et byggeprosjekt. Om samarbeid mellom byggherre, prosjekterende og utførende med Lean som språk og kultur.

v/prosjektleder Hans Thomas Holm, Statsbygg

STATSBYGG

Astrid Renata Van Veen, Snøhetta
Sven Wertebach, Statsbygg/Atkins
Ronny Abrahamsen, Fylkesnes
Bjarte Hegrenæs, Veidekke

ATKINS FYLKESNES AS VEIDEKKE

Workshop/foredrag

Tirsdag kl. 14.30–16.00

VALG 1

Staten tar tak i tidstyvene

Hvordan regjeringens initiativ til å ta tak i tidstyvene i offentlig sektor påvirker allerede pressede etater til å tenke nytt rundt samhandling og forbedring.Innlegg og paneldebatt med Paul Chaffey, statssekretær, Frode Forfang, direktør i UDI, Ingunn-Sofie Aursnes, direktør i UNE, Kristin Ottesen Kvigne, sjef for PU, Roar Iost, prosessrådgiver/Lean prosjektleder i UDI og Marina Mrkaljevic, seniorrådgiver/Lean prosjektleder i UDI

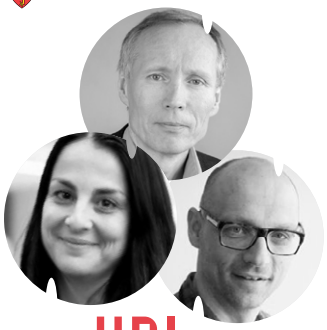
KOMMUNAL- OG MODERNISERINGS-DEPARTEMENTET

UTLENDINGS-NEMNDA

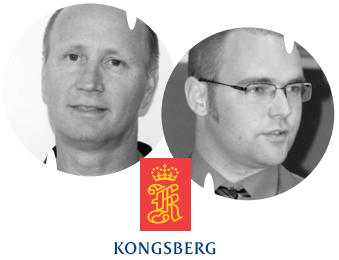
POLITIET
POLITIETS UTLENDINGSENHET

UDI

VALG 2

"Kongsberg Way - hvordan involvere leverandørene i innovasjonsprosessen"

KONGSBERG

Kongsberg Maritime Subsea har rettet sitt fokus mot å fjerne sløsing sammen med sine norske leverandører v/Kjell Gjestad, Vice President Supply Chain og Daryl Powell, Lean Program Manager i Kongsberg Maritime Subsea

Hvordan Volvo arbeider med sitt forbedringsarbeid for "Value Driven Maintenance"

VOLVO

v/Jonas Strålman, vedlikeholdssjef og Robin Lidén og Semir Crnalic, operatører i Volvo Cars

VALG 3

Lean innen olje og gass

Forenklet og forbedret plattformdrift
v/Kari Nielsen, Head of Field Operations, Lundin Norway

Lundin Norway

Økt verdi gjennom samhandling mellom operatører v/Ine Dolve, Logistics and Infrastructure Manager, BP Norge

bp

VALG 4

Lean Helse - Hva kreves for å lykkes med Lean?

- Dansk Selskab for Patientsikkerhet v/Louise Rabøl, prosjektleder Sikkert Patientflow
- Region Gävleborg v/Johan Hansson, overlege
- Oslo Universitetssykehus v/Beate Skinningsrud, seksjonsleder

I denne sesjonen vil vi få innsikt i tre spennende skandinaviske prosjekter knyttet til kreftforløp, akuttmottak og genetisk laboratoriediagnostikk, samt drøfte de viktigste suksessfaktorene for å arbeide med Lean i helsetjenesten.

Dansk Selskab for Patientsikkerhed

Region Gävleborg

Oslo universitetssykehus

VALG 5

ProduktivitetsSpranget i Norge – som en del av et nasjonalt tiltak for å bidra til forbedringsarbeid i mindre og mellomstore bedrifter

Lean Forum Norge har de siste tre årene jobbet for å etablere et nasjonalt "Lean på norsk" program for å øke innovasjon og produktivitet i mellomstore og små bedrifter, "Produktivitets-Spranget". Den nye satsingen i regi av Innovasjon Norge, "Klynger som omstillingsmotor", vil kunne bidra til at vi også i Norge tilbyr denne type bedrifter et omfattende og velprøvd opplegg . Vi vil orientere nærmere om status for initiativet og høste erfaringer fra en av de 200 svenske bedriftene som har gjennomført et tilsvarende 18 måneder langt endrings-program, "Produktionslyftet".

Workshop/foredrag

Onsdag kl. 11.30–13.00

VALG 1

A3 – Reisen fra et ark til et system

devotek

Hvordan bruk av A3 kan effektivisere produktutviklingsprosessen selv i de mest innovative store norske industribedriftene v/Frode Bergan, daglig leder i Kongsberg Devotek, Simen Skiaker, R&D Manager i Kongsberg Automotive og Dag Espen Tegdal, Lean Manager i Kongsberg Defence & Aerospace

KONGSBERG AUTOMOTIVE

KONGSBERG

VALG 2

"Hvordan kan man bruke Lean til å bygge konkurransekraft i en vekstperiode og skape fremtidens skadeselskap"

KLP

v/Tore Tenold, administrerende direktør i KLP Skadeforsikring

Leanarbeidet i SpareBank1 SR-Bank

SpareBank 1 SR-BANK

v/Christine Wathne Seloter, konsernbanksjef

VALG 3

Foredrag fra tidligere Leanprisfinalister

"Fibo-Trespo – veien mot neste nivå"

Fibo-Trespo

v/Torfinn Knutsen, CEO Fibo-Trespo AS Lyngdal

"Hvorfor presisjon i alle ledd"

HYDRO

v/Eivind Skeie, kvalitetsleder ved Hydro Aluminium AS Karmøy Metallverk

VALG 5

Medarbeiderdrevet innovasjon som konkurransefortrinn – Gjennom bred medvirkning og partssamarbeid

v/ Anja K. Gabrielsen, LO, og Laila A. Windju, NHO

VALG 6

Hvordan lykkes med en Lean-transformasjon?

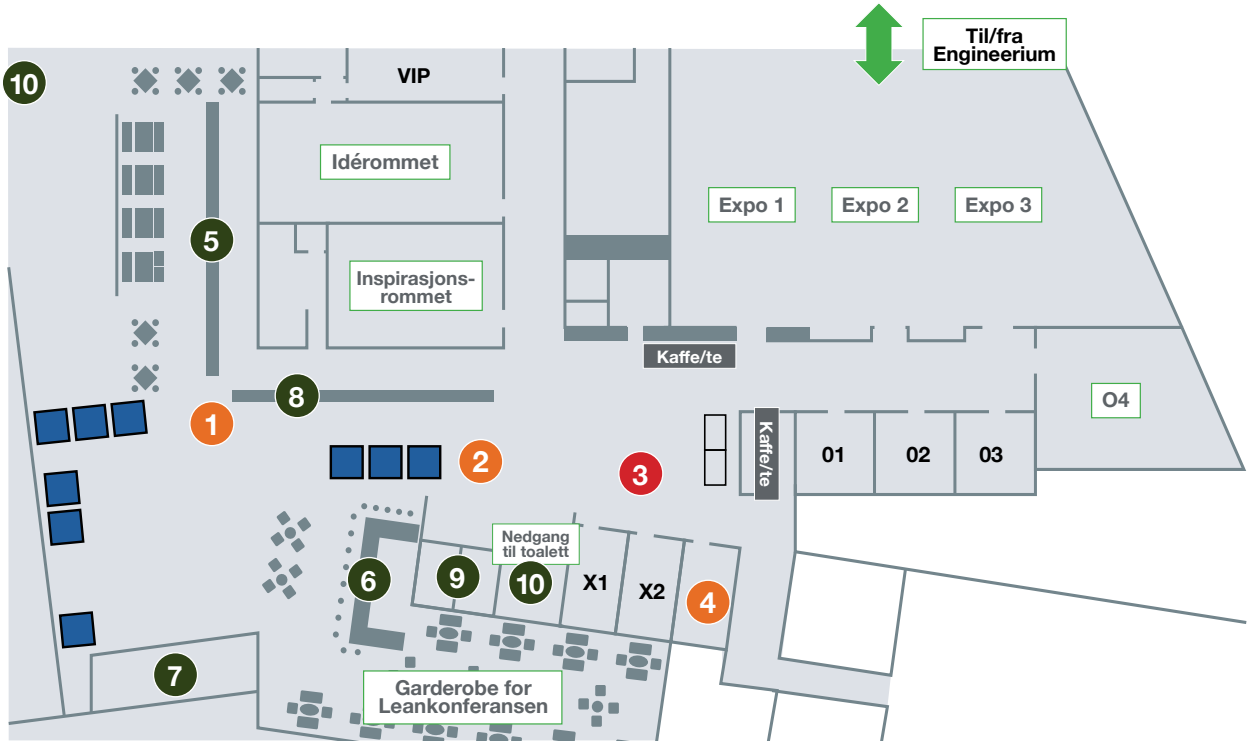
v/Robert Kusén, Vice President i SSAB. 70 – 80 % av de virksomheter som satser på innføring av Lean og kontinuerlig forbedring som en del av virksomhetskulturen får det ikke til. Hvilke trinn og faktorer er kritiske for å lykkes i dette arbeidet? Foredragsholderen snakker om erfaringene fra sine leanreiser i Scania, Södertälje kommun og SSAB

Hvordan få de ansatte med på Leanreisen

v/Magne Sandvik, fabrikksjef og Trond S. Pedersen, klubbformann i Glamox

Konferanseområdet

// LEAN FORUM NORGE

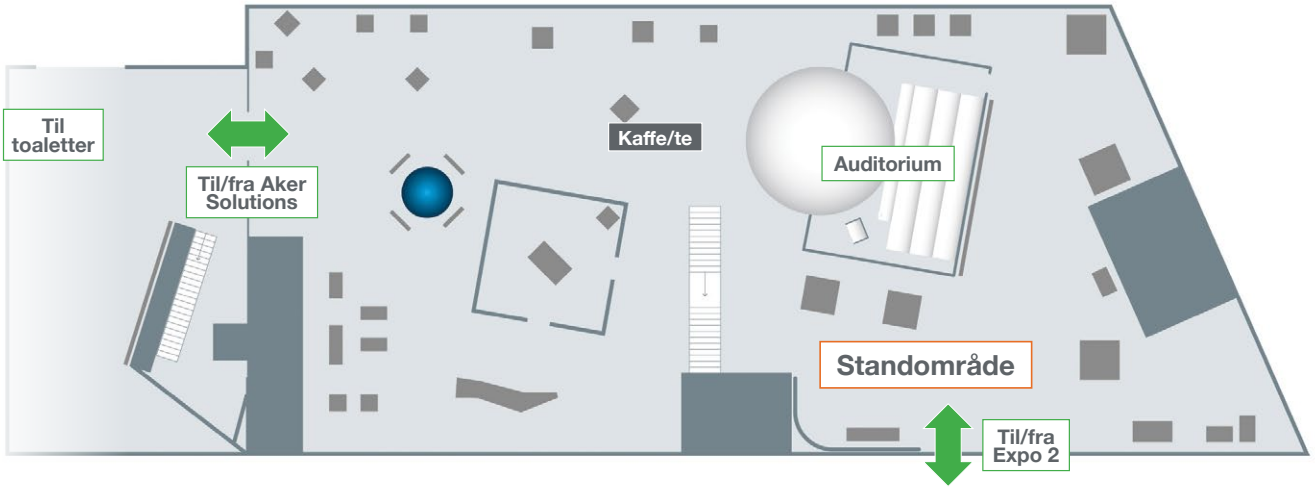
1. Registrering
2. Lean Forum Norge stand
3. Årets Leanprosjekt
4. Presserom

Stands

// HOTELLETS FASILITETER

5. Waynes Coffeé
6. Bar/Lounge
7. Hovedinngang
8. Resepsjon
9. Heis
10. Toalett

Engineerium

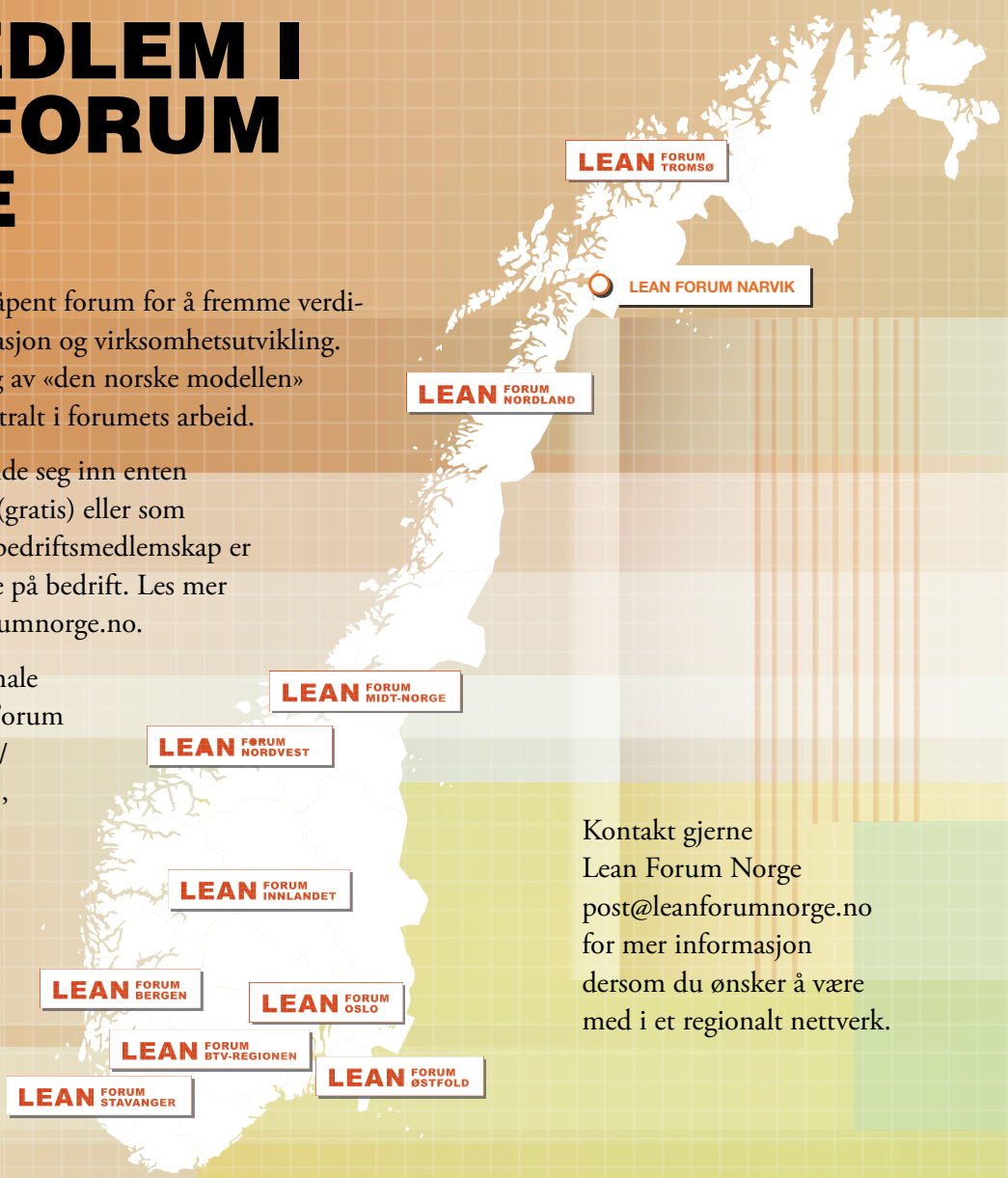

BLI MEDLEM I LEAN FORUM NORGE

Lean Forum Norge er et åpent forum for å fremme verdiskapning gjennom innovasjon og virksomhetsutvikling. Forskning på og utvikling av «den norske modellen» og «Lean filosofi» står sentralt i forumets arbeid.

Alle er velkomne til å melde seg inn enten som individuelt medlem (gratis) eller som bedriftsmedlem. Pris for bedriftsmedlemskap er differensiert etter størrelse på bedrift. Les mer om dette på www.leanforumnorge.no.

Det finnes i dag 10 regionale nettverk tilknyttet Lean Forum Norge: Bergen, Buskerud/ Telemark/Vestfold (BTV), Innlandet, Midt-Norge, Nordland (eget lokalt nettverk i Narvik), Nordvest, Oslo, Stavanger, Tromsø og Østfold.

Kontakt gjerne Lean Forum Norge post@leanforumnorge.no for mer informasjon dersom du ønsker å være med i et regionalt nettverk.

LEAN FORUM NORGE

www.leanforumnorge.no